

A gazdasági kormányzás koncepciója a változó európai közjogi keretben

Absztrakt

Előadó:

dr. Kreisz Brigitta
tanársegéd, PhD hallgató
BGF-KKK/PPKE – JÁDI
Közgazdasági Tanszék

Konzulens:

Dr. Halustyik Anna
tanszékvezető egyetemi docens
PPKE – JÁK
Pénzügyi Jogi Tanszék

A 2008-2011-ig terjedő rövid, de tevékeny időszakban az európai döntéshozatal politikai színterét leginkább a pénzügyi válságkezeléssel kapcsolatos kérdések, „pánikok” határozták meg.

A 2008-as pénzügyi válságot követő, adósságválság-hullám rendkívüli következményei a gazdaságirányítással kapcsolatos szemléletváltásra, illetve átgondolt és átfogó reformra készítették az Európai Uniót.

A válságkezelés 2008-2009-ig tartó első periódusában a központi kérdés még a pénzügyi válságra adandó európai válasz kialakítása volt, különös figyelemmel arra, hogy a válság európai kontinensen való nyílt megjelenését követő első időszakokban, az azonnali problémákra irányuló tagállami válságkezelési intézkedések körében, nem sikerült összehangolt, európai cselekvést megvalósítani. Utóbbi körülmény jelentősen hozzájárult, ahhoz, hogy a 2009-es esztendő végére már előrevezethető volt egy újabb válsághullám, és ezzel összefüggésben egy második válságkezelési periódus valószínűsége.

A 2009-es év végétől, a válságkezelés fogalmát a válságból való kilábalás célkitűzése váltotta fel, az e körben végrehajtott intézkedések pedig már inkább a gazdaságirányítás átfogó európai reformja címszó köré szerveződtek, előrevezítve, hogy 2010-2011-ig tartó időszak alatt felmerült problémák komplexitása és volumene, átfogóbb és összetettebb választ, illetve intézményi átalakulást kívánt meg az Európai Uniótól.

Bár a 2010-2011-es évek gazdaságirányítási reformmal kapcsolatos intézkedései közül két „emblemikus” program - a Stabilitási és Növekedési Paktum (SNP) szigorítását biztosító hatós jogalkotási reform-program, illetve az európai szemeszter néven ismertté vált összehangolt munkaprogram – az, amely a köztudatban a reform-folyamat fémjelzésére hivatott; fontos kiemelni, hogy az elmúlt évek jogi és gazdasági intézkedései egy sokkal átfogóbb, rendszerszintű perspektívában valósultak meg.

A reformok vizsgálata kapcsán tehát a gazdaságirányítás (vagy gazdasági kormányzás) dimenziói – és az ezzel összefüggésben, illetve az ezen fogalom körébe vonható, megvalósult jogi és gazdasági intézkedések – is tágabb koncepcióban vizsgálandók. Ezen álláspontot szem előtt tartva, előadásom a gazdaságirányítási reformcsomag egyes jogintézményeinek ismertetésén keresztül annak megvizsgálását tűzi ki célul, hogy az utóbbi években a gazdaságirányítás tágabb koncepciója körében foganatosított intézkedések miért és mennyiben tekinthetők „átfogónak” és „európainak”.

Az előadásban hivatkozott jogszabályok:

- Regulation (EU) No 1173/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011 on the effective enforcement of budgetary surveillance in the euro area
- Regulation (EU) No 1174/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011 on enforcement measures to correct excessive macroeconomic imbalances in the euro area
- Regulation (EU) No 1175/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011 amending Council Regulation (EC) No 1466/97 on the strengthening of the surveillance of budgetary positions and the surveillance and coordination of economic policies
- Regulation (EU) No 1176/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011 on the prevention and correction of macroeconomic imbalances
- Council Regulation (EU) No 1177/2011 of 8 November 2011 amending Regulation (EC) No 1467/97 on speeding up and clarifying the implementation of the excessive deficit procedure
- Council Regulation (EU) No 407/2010 of 11 May 2010 establishing a European financial stabilisation mechanism.
- Proposal for a Regulation on common provisions for monitoring and assessing draft budgetary plans and ensuring the correction of excessive deficit of the Member States in the euro area - COM(2011)821 final
- Proposal for a Regulation on the strengthening of economic and budgetary surveillance of Member States experiencing or threatened with serious difficulties with respect to their financial stability in the euro area - COM(2011)819 final
- Az Európai Parlament és a Tanács 1092/2010/EU rendelete (2010. november 24.) a pénzügyi rendszer európai uniós makroprudenciális felügyeletéről és az Európai Rendszerkockázati Testület létrehozásáról HL L 331., 2010.12.15., 1—11. o.
- Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről HL L 331., 2010.12.15., 12—47. o.
- Az Európai Parlament és a Tanács 1094/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság) létrehozásáról, valamint a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/79/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről HL L 331., 2010.12.15., 48—83. o.
- Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről HL L 331., 2010.12.15., 84—119. o.